THE HEBREW JOURNAL

דער אידישער זשורנאל

A JEWISH CANADIAN DAILY Circulated All Over CANADA And Abroad

פאליטיש אומאפהענגיג נאציאנאל.

א ציימונג וועלכע גיט פרייהייט פון אויסדרוק צו אלע שיכטען.

VOLUME XII No. 4637 TORONTO NOVEMBER 27, 1925 — יום ו' ג' כסלו, פרשה ויצא, תרפ"ו. — טאראנטא, פרייטאג דער 27-טער נאוועמבער, 1925. — PRICE THREE CENTS

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY NOV 30 1925 ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS
N. Y. Public Library 476 Fifth Ave.

„דזשויש דיסטריביושאן קאמיטע" וועט געבען א מיליאן מיט 500 טויזענט דאלאר פאר ארבייט אין א"י

די סומע איז פונ'ם פופצעהן מיליאן דאלאר קאמפיין. — אויף קאלאניזאציע אין רוסלאנד וועט אויסגעגעבען ווערען פיער און האלבען מיליאן דאלאר. — דער בודזשעט איז פאריעפענטליכט געווארען אויף דער אופפאדערונג פונ'ם אידישען קאנגרעס.

ניו יארק, נאוו. 26, (איטא).

ענדליך איז די „דזשאינט דיסטריביושאן קאמיטע" נאכגעקומען דעם פארלאנג פון אמעריקאנער אידישען קאנגרעס און האט פאריעפענטליכט א בודזשעט, פון די 15 מיליאן דאלאר וועלכע זי זאמעלט.

ווי פונ'ם בודזשעט איז צו זעהן, וועט פון די פופצעהן מיליאן דאלאר, בלויז 4 און האלבען מיליאן אויסגעגעבען ווערען אויף קאלאניזאציע אין רוסלאנד.

דער בודזשעט איז פאריעפענטליכט געווארען פון פעליקס ווארבורג, און צווישען אנדערעס ווערט געזאגט פאלגענדעס:

איין מיליאן און א האלבען דאלאר פון די 15 מיליאן וועט געגעבען ווערען פאר פאלעסטינא. דאס געלט וועט געגעבען ווערען אין דער פארמע פון א „סובסקריפשאן" פון דער „דזשאינט" צו דער „פאלעסטינא עקאנאמיק קארפארייישאן" וועלכע איז געגרינדעט געווארען לעצטען פעברואר מיט'ן צוועק צו העלפען די עקאנאמישע, אינדוסטריעלע און אגריקולטורעלע ענטוויקלונג אין פאלעסטינא.

די „דזשאינט" וועט פאר דער סומע נעהמען שערס אין דער „קארפארייישאן".

פאר אגריקולטור און רעקאנסטרוקטיווער ארבייט אין רוסלאנד, פיער און א האלבען מיליאן דאלאר; פאר דער זעלבער ארבייט אין פוילען, רומעניען און אנדערע לענדער, דריי מיליאן דאלאר.

פאר מעדיצינישער און קולטורעלער ארבייט 600 טויזענט דאלאר יעהרליך, פון דער סומע איז 300 טויזענט דאלאר פאר רוסלאנד, און דאס איבעריגע פאר פוילען, רומעניען פאלעסטינא און אנדערע לענדער.

פאר קרעדיט קאסעס קאאפעראטיווען 400 טויזענט דאלאר יעהרליך, פון דעם געהט פאר רוסלאנד 250 טויזענט דאלאר יעהרליך און דאס איבעריגע פאר פוילען. הילף פאר פליכטלינגע 600 טויזענט דאלאר יעהרליך, פאר יתומים אנשטאלטען 900 טויזענט דאלאר יעהרליך.

אין זיין אפיציעלען סטייטמענט זאגט ווארבורג אז דער דאזיגער בודזשעט איז בלויז לערה, פון די סומען וועלכע וועלען אויסגעגעבען ווערען פאר די פארשידענע צוועקען.

פוילישער פרעמיער פארשפרעכט צו האלטען אידיש-פוילישען אפמאך

יעצט וועט ער אלע פונקטען קענען דורכפיהרען

ווארשא, נאוועמבער, 26, (איטא).

אין אן אפיציעלער רעדע וועלכע דער נייער פוילישער פרעמיער גראף סקשינסקי האט היינט געהאלטען, האט ער ערקלערט, אז יעצט ווען ער איז אין דער שפיצע פון דער פוילישער רעגירונג איז ער זיכער און פארשפרעכט אז אלע פונקטען פונ'ם אידיש - פוילישען אפמאך וועלען ערפאלגרייך דורכגעפיהרט ווערען.

אידישע סטודענטען צוגעלאזען

דער פוילישער יוסטיץ מיניסטער האט ערלויבט פיעלע אידישע אפליקאנטען אלס אדוואקאטען צו פראקטיצירען אין געריכט.

גרענעצען פון איראק און עיבר הירדן באשטימט

לאנדאן, נאוועמבער, 26, (איטא).

אין דער האוז אף קאמאנס האט דער קאלאניאלער סעקרעטאר אמערי ערקלערט, אז איהם פרעגט צו אינפארמירען דעם פארלאמענט, אז א פארשטענדיגונג איז געשלאסען געווארען מיט איבנסאר דעם סולטאן פון נעיד וועגען די גרענעצען פון עבר הירדן.

אין אן אינטערוויו מיט א קארעספאנדענט פון דער „איטא" האט קלייטאן ערקלערט, אז איהם איז געלונגען צו קומען צו א פארשטענדעניש מיט'ן סולטאן איבנסאר וועגען די גרענעצען פון עבר הירדן, און איראק, און אז מארגען פאהרט ער נאך באגדאד וואו ער וועט זוכען צו איבערצייגען קעניג פייזול ער זאל אננעהמען דעם אפמאך.

פראנקרייך האט אלץ נאך נים קיין פרעמיער, בריאן ווידער גערופען

העריא האט זיך שוין אויך אנטזאגט פארמירען א קאבינעט. — עס איז זעהר שלעכט פראנקרייך קען קיין פרעמיער נים געפינען. — בריאן וועט פארמירען א קאבינעט אדער נייע וואהלען וועלען פארקומען.

פאריז, נאוועמבער, 26.

צייט דער פעינלעוועס קאבינעט האט רעזיגנירט לעצטען זונטאג האט נאך פראנקרייך נים קיין פרעמיער. איינציגע זענען פונ'ם פרעזידענט גערופען געווארען צו פארמירען א קאבינעט, אבער נאכדעם ווי זיי האבען פרובירט האבען זיי עס געמוזט אויפגעבען.

דער לעצטער איז גערופען געווארען דער געוועזענער פרעמיער העריא, אבער נאכדעם ווי ער האט זיך בעראטען מיט פארטיי פיהרער איז ער געקומען צום פרעזידענט און האט ערקלעהרט, אז ער קען קיין קאבינעט נים פארמירען. הויפטזעכליך איז עס געווען דערפאר וואס די סאציאליסטען האבען איהם נים געוואלט שטיצען.

מען האט שוין געדענקט אז דער פרעזידענט וועט רופען סענאטאר סארו פון דער ראדיקאל סאציאליסטישער גרופע צו פארמירען א קאבינעט, אבער דער פרעמיער האט ווידער גערופען דעם געוועזענעם פרעמיער אריסטיד בריאן, און האט איהם ווידער געבעטען צו זעהען פארמירען א קאבינעט.

גלייך ווי פעינלעווע האט רעזיגנירט האט זיך בריאן אנטזאגט און האט געראטען צו רופען סענאטאר דומער, אבער דאס מאהל, האט ער דעם פרעמיער פארשפראכען צו פרובירען, אזוי אז אויב עס וועט איהם געלינגען וועט בריאן זיין דער נייער פרעמיער.

מען רעדט יעצט גאנץ אפען, אז אויב בריאן וועט נים קענען צוזאמענשטעלען קיין קאבינעט, דאן וועט דער פארלאמענט אויפגעלעזט ווערען און נייע וואהלען וועלען פארקומען.

פארלאמענט וויל נים אננעמען קיין רעזאלוציע געגען דער קו קלוקס קלען ארגאניזאציע אין בריטיש קאלאמביא

מיט 24 שטימען געגען 20 פארווארפט דער פראווינציעלער פארלאמענט א רעזאלוציע צו פארבאטען די עקזיסטענץ פונ'ם קלען אין בריטיש קאלאמביא. — פרעמיער אליווער שארף געגען דער ארגאניזאציע.

וויקטאריא, ב. ק. נאוועמבער, 26.

מיט 24 שטימען פאר און 20 שטימען געגען האט דער פארלאמענט פון בריטיש קאלאמביא נעכטען צוריקגעוויזען די אריגינעלע רעזאלוציע וועלכע איז אריינגעטראגען געווארען פונ'ם ארבייטער דעפוטאט פרענק בראון צו פארדאמען דעם קו קלוקס קלען און פארבאטען די דאזיגע ארגאניזאציע צו עקזיסטירען אין דער פראווינץ.

אנשטאט דער רעזאלוציע איז אנגענומען געווארען אן אויסבעסערונג, וועלכע איז זעהר באשיידען און זאגט במעט גאר נים. אין דער אפיציעלער געניץ שפראך זאגט די אויסבעסערונג אלגעמיינעם:

„וואס עס איז שייך דער פראווינץ בריטיש קאלאמביא, איז דער עקזיסטענץ פון ציווילע רעכט פון יעדער ארגאניזאציע אפהענגיג פון די געזעצען פון בריטיש קאלאמביא און קענעדע אין אלגעמיין וועלכע עקזיסטירען".

דאס איז דער עסענץ פון דער אויסבעסערונג און זי איז אנגענומען געווארען נאך אן ערקלעהרונג אז פאר בריטיש קאלאמביא וואלט געווען נוצלאז צו שאפען א וועלכען עס איז געזעץ וועלכער וואלט געווען נוצלאז, ווייל דער קלען קען עקזיסטירען אונטער דער יוריסדיקציע פון די פעדעראלע געזעצען.

די אויסבעסערונג איז אויך אנגענומען געווארען נים אכטענדיג וואס דער פרעמיער אליווער און דער אטוירני דזשענעראל האבען זיך שארף אויסגעשפראכען געגען דעם קלען, און איבערהויפט געגען די ארגאנייזער פונ'ם קלען.

גרעפט און פאלשקייט באשולדיגונג

אטוירני דזשענעראל מענסאן האט ביי דער נאכמיטאג זיצונג אין פארלאמענט געמאכט שווערע באשולדיגונגען געגען די ארגאנייזער פונ'ם קלען אין דער פראווינץ. ער האט זיי באשולדיגט אין פעלשונג און גרעפט, און האט אנגעדייטעט אז דער עקזיסטענץ פונ'ם קלען איז איינפאך א געפאהר פאר מערב קענעדע.

נאך שארפער האט זיך אויסגעדריקט דער פרעמיער אליין, וועלכער האט צווישען אנדערש געזאגט אז מען טאר נים דערלאזען אן ארגאניזאציע זאל זיך אנטוויקלען אין מערב קענעדע וועלכע האלט זיך העכער פונ'ם געזעץ.

דאך נאך די אלע שארפע רעדען איז די אריגינעלע רעזאלוציע פון פ. בראון נים אנגענומען געווארען.

געווינט 125 טויזענט דאלאר באגעהט ער זעלבסט מארד

מינכען, נאוועמבער, 26.

אן איטאליענער סוחר וועלכער וואוינט אין מינכען האט געקויפט א לאטעריע צעטעל. ביים קויפען דעם צעטעל האט ער אין א שפאס פאר עדות געזאגט, אז אין פאלט ער געווינט דאס גרויסע געווינס, וועט ער האלב אוועקגעבען צום פאראיין פון קוממען־קעהרער און דאס איבעריגע פאר ברויעריען.

פאסירט גראדע אז די וואך האט מען דעם איטאליענער אנגעזאגט, אז ער האט געוואונען 125 טויזענט דאלאר. אויס קריינקונג אז ער דארף אזא סומע אוועקגעבען לויט ער האט פארשפראכען איז ער בעסער באגאנגען זעלבסטמארד.

מארגען אין יוניווערסיטי שוהל

מארגען דריי אזייגער ביינאג וועלען אין יוניווערסיטי שוהל רעדען ראבי מארקוס פון באסטאן, און ראבי יאלאוו פון סיראקיוז.

ביידע רבנים זענען אהער געקומען אין די אינטערעסען פון א זעהר וויכטיגען ענין.

דער וועטער

דער וועטער נביא זאגט אז היינט וועט זיין שניי אדער רעגען.

ענגלישע ארבייטער ווארנען די רעגיערונג געגען אן אפיציעלען וויזיט פון מוסאליני

ענגלישע לייבאר פארטיי זאגט אז קיין פרייהייט - ליעבענדער מענש קען נים דולדען דעם שווארצען איטאליענישען פרעמיער.

לאנדאן, נאוועמבער, 26.

די ענגלישע ארבייטער וועלען נים דולדען דעם „שווארצען" איטאליענישען פרעמיער מוסאליני, און אויב ער וועט האבען די חוצפה צו קומען אין ענגלאנד וועט ער זיכער באקומען פון דער ענגלישער לייבאר פארטיי אזא ברוך הבא, וועלכער וועט איהם גאר נים שמעקען.

מען ריכט זיך אז דער איטאליענישער פרעמיער, מוסאליני, וועט קומען נאך לאנדאן דעם 1-טען דעצעמבער אונטערצושרייבען דעם לאקארנא אפמאך, און דער נאציאנאלער קאנסול פון דער לייבאר פארטיי האט נעכטען ארויסגעגעבען א סטייטמענט אין וועלכען זי ווארענט דער רעגירונג געגען וועלכען עס איז אפיציעלען וויזיט פונ'ם איטאליענישען פרעמיער. אלע די וועלכע רעספעקטירען פרייהייט, זאגט דער סטייטמענט, וועלען עס נים דולדען.

אינ'ם סטייטמענט ווערען אויך די ארבייטער אויפגעפאדערט צו לאזען פיהלען זייער פראטעסט צום איטאליענישען פרעמיער וועלכער אונטערדריקט אויף אזא ברוטאלען אופן די סאציאליסטישע און ארבייטער באוועגונג אין איטאליען.

רבי זלאטניק קומט אויף חנכה

מאנטרעאל, נאוו. 26.

לעאן גאלדמאן, דער עקזעקוטיווער סעקרעטאר פון דער ציוניסטישער פעדעראציע אין קענעדע, האט ערהאלטען א טעלעגראמע אז רבי זלאטניק, דער דירעקטאר פון נאציאנאל פאנד, קומט נאך קענעדע אויף חנוכה.

לייבאר פארטיי פראטעסטירט געגען דער פאראורטיילונג פון די 12 קאמוניסטען, אנפראגען וועגען דעם אין פארלאמענט

דער אורטייל געגען די קאמוניסטען מיינט אז מיר קעהרען זיך אום צוריק צו אלטערטום. — אלע געגנער פון די קאמוניסטען פראטעסטירען געגען דעם שריט פון דער רעגירונג.

לאנדאן, נאוו. 26.

עס איז נים די קאמוניסטישע פארטיי נאר די אלגעמיינע ארבייטער פארטיי וועט ליידען פון דעם וואס די 12 קאמוניסטען זענען פונ'ם ריכטער פאראורטיילט געווארען צו 12 און 6 חדשים אין געפענגניש.

דער אורטייל געגען זיי האט זיי בלויז געמאכט פאר מאטירער און וועקט די סימפאטיע פון די ארבייטער צו זיי.

אין דער האוז אף קאמאנס איז היינט אריינגעטראגען געווארען דער פאלגענדער פארשלאג אינ'ם נאמען פון ראמזי מעקדאנאלד, י. טאמאס, פיליפ סנאודען, ארטור הענדערסאן, טאם שאו, און סי. ס. טרעווליון, אלע פארבייסענע געגנער פון די קאמוניסטען. דער פארשלאג לייענט זיך ווי פאלגט:

„אז די אקציע פון דער רעגירונג צו פארפאלגען געוויסע מיטגלידער פון דער קאמוניסטישער פארטיי איז געגען די ענגלישע טראדיציעס פון רעכט פון פרייע רעדע און פרייער פרעסע".

אן ענליכער פארשלאג איז אריינגעטראגען געווארען פון דער ראדיקאלער גרופע פון דער ליבעראלער פארטיי אינ'ם נאמען פון רייט האנ. דזשאהן וויטלי, אין וועלכען עס ווערט צווישען אנדערעס געזאגט אז, דער אורטייל געגען די קאמוניסטען איז א צוג זיך אומצוקעהרען צום אלטערטום.

די פרעסע אויך געגען

די ליבעראלע און ארבייטער פרעסע איז אויך שטארק געגען דער אקציע פון דער רעגירונג געגען די קאמוניסטען. אזוי למשל שרייבט דער „דיילי העראלד":

„די רעגירונג האט מיט פאראורטיילען די קאמוניסטען, פארשפרייט מעהר קאמוניסטישע פראפאגאנדע איידער די קאמוניסטען האבען עס געקענט טאן אין א מיליאן יאהר".

אין במעט דעם זעלבען זין שרייבט דער „מאנטשעסטער גארדיען".

חזן יאסעלע שליסקי דאווענט היינט אין דער אסטראווצער שוהל

ליעבהאבער פון חזנות איבערהויפט די פריינט, לאנדסלייט און באקאנטע פון חזן יאסעלע שליסקי, וועלען היינטיגען שבת האבען א געלעגענהייט צו הערען אין דער נייער גרויסער אסטראווצער שוהל, סיסיל און ספעדיינע עוועניו.

חזן שליסקי, וועלכער האט יאהרען לאנג געוואוינט אין טאראנטא, און איז געוועזען באליבט און באוואוסט אלס גוטער מנגן, פארנעהמט איצט א זעהר בכבוד'ע שטעלע אין איינער פון די גרעסטע שוהלען אין ניו־יארק, ער איז אבער געקומען דאווענען א שבת אין דער שוהל, אויפ'ן פארלאנג פון זיינע לאנדסלייט.

נעכטען האט חזן שליסקי פארבראכט אין אונזער רעדאקציע, און ערקלעהרט אז ער וועט ספעציעל זינגען נייע זאכען צו קבלת שבת, און שבת פריה. אזעלכעס וואס ביז איצט האט נאך קיין חזן נים געמאהן.

נאר ביז דעם 15-טען דעצעמבער

בלויז ביז דעם 15-טען דעצעמבער וועלען לעזער פון „זשורנאל" קענען באקומען פאר א „זשורנאל" קופאן און 75 סענט דאס בוך

„קאנאדע איהר געשיכטע און ענטוויקלונג"

פון א. ריינוויין

רעגולאר פרייז $1.25

(„זשורנאל" קופאן ווערט אנגענומען אין ווערט פון 50 סענט)

פארפעהלט נים די געלעגענהייט — שניידט אויס דעם קופאן און באקומט דעם בוך צו א ביליגען פרייז אין אפיס פון „אידישען זשורנאל".

שניידט עס אויס — דער קופאן האט פאר איך די ווערט פון פופציג (50) סענט.

נארדאו'ס קערפער וועט געבראכט ווערען אין תל-אביב

ירושלים, נאוו. 26. (איטא).

די שטאדט רעגירונג פון תל־אביב האט באשלאסען צו טראנספארטירען דעם טויטען קערפער פון דר. מאקס נארדאו נאך תל־אביב.

מאנישעוויטץ פרישע פונטיגע באקסעס — מצה, מצה מעהל, מצה פארפעל. צו באקומען ביי אלע גראסערס און דילערס.

מוטער קעניגען אלעקסאנדרא ווערט היינט באערדיגט אין ווינדזאר

לאנדאן, נאוועמבער, 26.

דער קערפער פון דער קעניגין-מוטער אלעקסאנדרא איז היינט איבערגעפיהרט געווארען פון סאנדרינגהעם נאך ווינדזאר, וואו זי וועט היינט (פרייטאג) באערדיגט ווערען.

די גאנצע דריי מייל פון דער קעניגינס פאלאץ ביז דער אייזענבאהן סטאנציע איז קעניג דזשארדזש מיט זיינע זיהן נאכגעגאנגען דעם טויטען וואגען. א ספעציעלער צוג האט די טויטע קעניגין געבראכט נאך לאנדאן. א גרויסע צאהל בלומען זענען אנגעקומען פון אלע טיילען פון לאנד.

אלע פארבערייטונגען זענען געמאכט געווארען היינט פאר דער לויה.

פארבערייטונגען אין קענעדע

אלע מיליטערישע אפטיילונגען האבען באקומען אינסטרוקציעס פון אטאווא וועגען דער לויה. אלע פלאגען מוזען ארונטערגעלאזען ווערען צו האלבען מאסט פון היינט ביז שבת נאכמיטאג. פונקט 11.49 אין דער פריה וועלען פון אלע נייווי סטאנציעס אין קענעדע אויסגעשאסען ווערען א קעניגליכער „סאלוט".

אין טאראנטא וועט דער גרויסער גלאק פונ'ם שטאדט זייגער קלינגען א פולע האלבע שטונדע.

קאמוניסט אין אירלאנד פאר'משפט צו זעקס חדשים געפענגעניש

בעלפעסט, נאוועמבער, 26.

סעמועל פעטערסאן, א קאמוניסט איז פונ'ם היגען לארד טשיעף דזשאסטיס פארמשפט געווארען צו 6 חדשים אין געפענגעניש דערפאר וואס ער האט געהאלטען א רעדע וועלכע האט גערופען צו אן אויפשטאנד.

פעטערסאן האט אין זיין רעדע צווישען אנדערעס געזאגט:

„ווען וועט איהר ארבייטער אויפוואכען און דערפיהלען אז איהר זענט די מאכט, און איהר קענט אויטאנאמען די רעגיערונג מיט ביקסען, באמבעס, רעוואלווערען קענט איהר די רעגיערונג אומווארפען און זי אויפשיקען אין „גן עדן".

„אונזער פאהן רופט די רעגיערונג א רויטע, אבער זי וועט נאך רויטער זיין. מאכט מיט מיט מאכט, באגעגענט וועט רען".

ווען דער ריכטער האט פעטערסאנען געפרעגט וואס ער האט מיט זיין רעדע געמיינט, האט פעטערסאן געענטפערט, אז ער האט קיין שלעכטס דערמיט נים געמיינט.

דער ריכטער האט איהם גערופען פייגלינג דערפאר וואס ער וויל נים ווי א מאן באגעגענען די קאנזעקווענצען פאר זיין פערדינען.